

Statens Befordringer, og omvendt. Hvis Staten overtager Driften af de syensf-jydske Baner, da vil der kun blive een saadan Omstilling, nemlig ved store Vælt, og naar den da har faaet et Personale, som kan bestyre en Jernbanes Drift, saa har Staten det i sin Magt, hvis den skulde finde det nødvendigt eller ønskeligt, at kunne overtage Driften af de sjællandske Jernbaner. Det er kortelig de Grunde, hvorfor jeg antager, at det vil være langt heldigere, naar Staten selv overtager Bestyrelsen af sine egne Baner.

Melchior: Ja, saaledes som Forholdene stille sig, er det jo ganske sikkert ønskeligt, at der foretages en Forandring med Hensyn til Bestyrelsen af de syensf-jydske Jernbaner; det Spørgsmaal derimod, om man skal overdrage deres Drift til det sjællandske Jernbaneselskab, forekommer mig at trænge til en meget nøie Drøftelse, inden man beslutter sig til at gaae ind paa det derom stillede Forslag. Det er vel ganske sikkert, at det vilde være et Gode, om Bestyrelsen af Landets Jernbaner var samlet i een Haand, men jeg kan dog ikke ansee det som et Gode, at et enkelt privat Selskab fik Raadighed over alle Statens Baner, selv om det blev det sjællandske Jernbaneselskab, som i mange Henseender er controleret af Staten. Den høitærede Indenrigsminister yttrede ved denne Sags Forhandling i forrige Møde, at han havde troet, at det ligeoverfor den stærke Modstand, der hos os har gjort sig gjældende mod Alt, hvad der nærmer sig til Statsindustri, vilde have været ønskeligt af ham at foreslaae Rigsdagen, at Staten nu skulde overtage Driften af de jydsk-syenske Baner, og den ærede 7de Landssthingsmand for Kjøbenhavn (David) udtalte, at det vilde være et fuldstændigt Omslag, der indtraadte, et splinternyt Princip, der kom til Anvendelse, dersom man nu vilde gaae ind paa at anbefale Staten at drive en Industri. Ja, hvis man kunde ansee Jernbanerne og deres Drift som en Industri, kunde jeg maaskee ogsaa tiltræde disse Udtalelser; men Jernbanerne og deres Drift ere ikke nogen Industri. Jernbanerne ere Landeveie, og det er jo Regjeringens Opgave at sørge for Communicationsmidlerne i Landet,

Det er paa ingen Maade nogen Industri, man driver ved at drive Jernbaner, men noget derafra høist Forskjelligt. Jeg kunde næsten sige, at der er en ligesaa stor Forskjel imellem Jernbanedrift og Industri, som der i det af den høitærede Minister i forrige Møde nævnte Exempel er imellem Industri og Opbragelsen af Seminarister, som man jo ogsaa kunde sige paa at kalde en Industri, men som naturligviis ligesaa lidt er en Industri, som Driften af Jernbaner kan henføres under Industri. Jernbanerne ere Landeveie, og man har jo ikke i tidligere Tider, da man anlagde vore Landeveie, betragtet det som et industrielt Foretagende. Man anlagde ganske vist Bomme paa disse Landeveie, ved hvilke der skulde erlægges en vis Afgift til Landeveiens Vedligeholdelse, men selv disse Bomme fandt man det urigtigt at vedligeholde, fordi man erkjendte, at Communicationen burde være saa fri som muligt, og at man ikke anlagde Veie, for at de skulde betale sig, men forbi det var nødvendigt at staffe en saa let Communication som muligt. Jeg kunde næsten fristes til at sige, at man til en vis Grad kan ansee det som et Uheld, at Jernbaner nogensinde have betalt sig, thi derved er man virkelig kommen ind paa den urigtige Forestilling, at det egentlig er et industrielt Foretagende, som der ved dem er Tale om. Hvis det havde været saa, at man havde erkjendt, at Jernbanerne ere nødvendige til Communicationens Fremme, selv om de slet ikke betale sig, vilde man maaskee have haft Jernbaner tidligere her i Landet, end man nu har faaet dem, idet man nu bestandigt har gaaet og ventet paa, at private Selskaber skulde fremkomme med Forslag om at anlægge Jernbaner for os. Derfor ere ogsaa kun saadanne Baner blevne anlagte, i alt Fald i tidligere Tider, som havde Udsigt til at betale sig. Det er meget muligt, at vi, hvis Jernbanerne ikke i det Hele havde betalt sig, vilde have haft Jernbaner før dem, der nu ere anlagte hos os, fordi man da vilde have seet Sagen fra et helt andet og bedre Synspunkt. Det er min Anskuelse, at der overalt, hvor der nu kun er anlagt Veie og Chausséer, med Tiden vil komme Jernbaner. Naar man for 30—40 Aar siden — maaskee er det for